

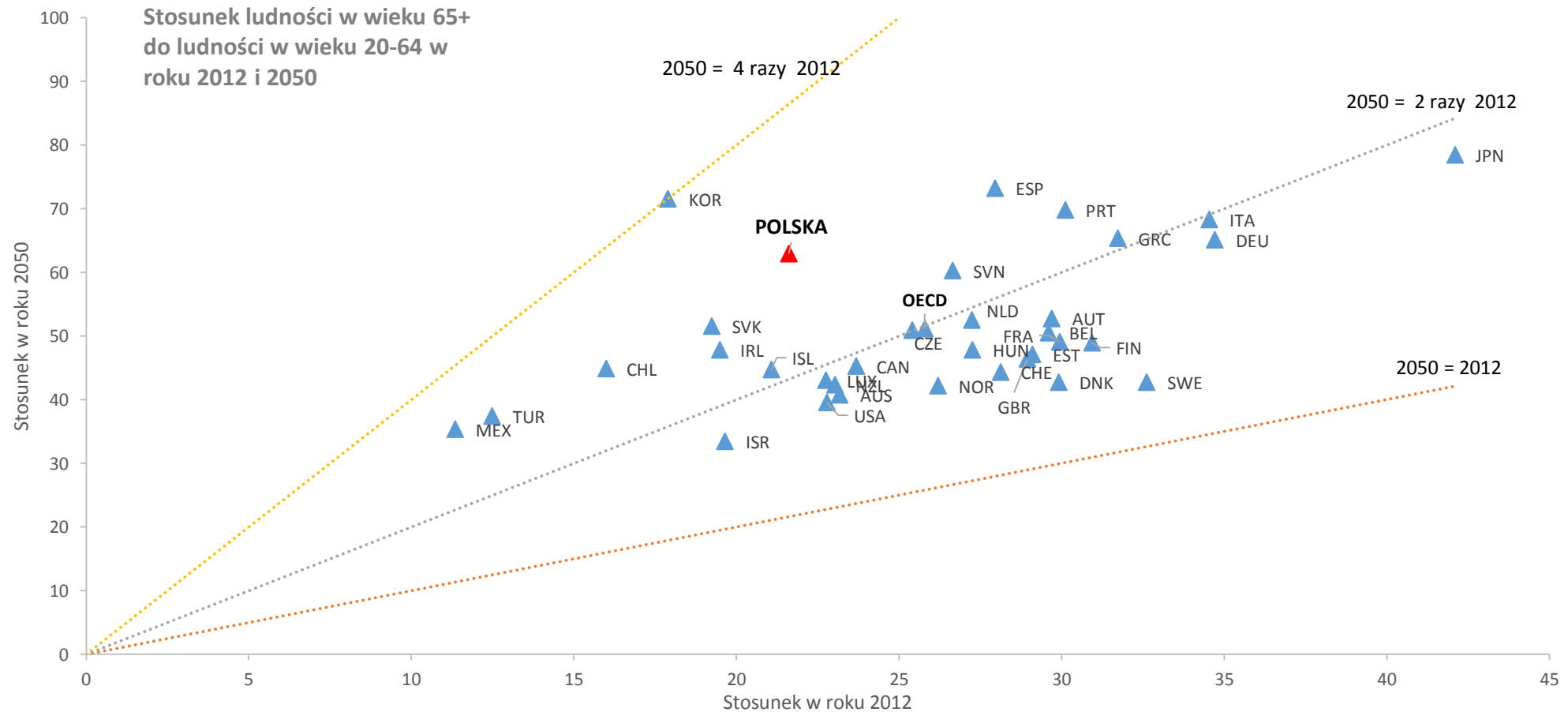
Pracownia Pomocy
i Integracji Społecznej

Miejsce osób w wieku 50+ na rynku pracy

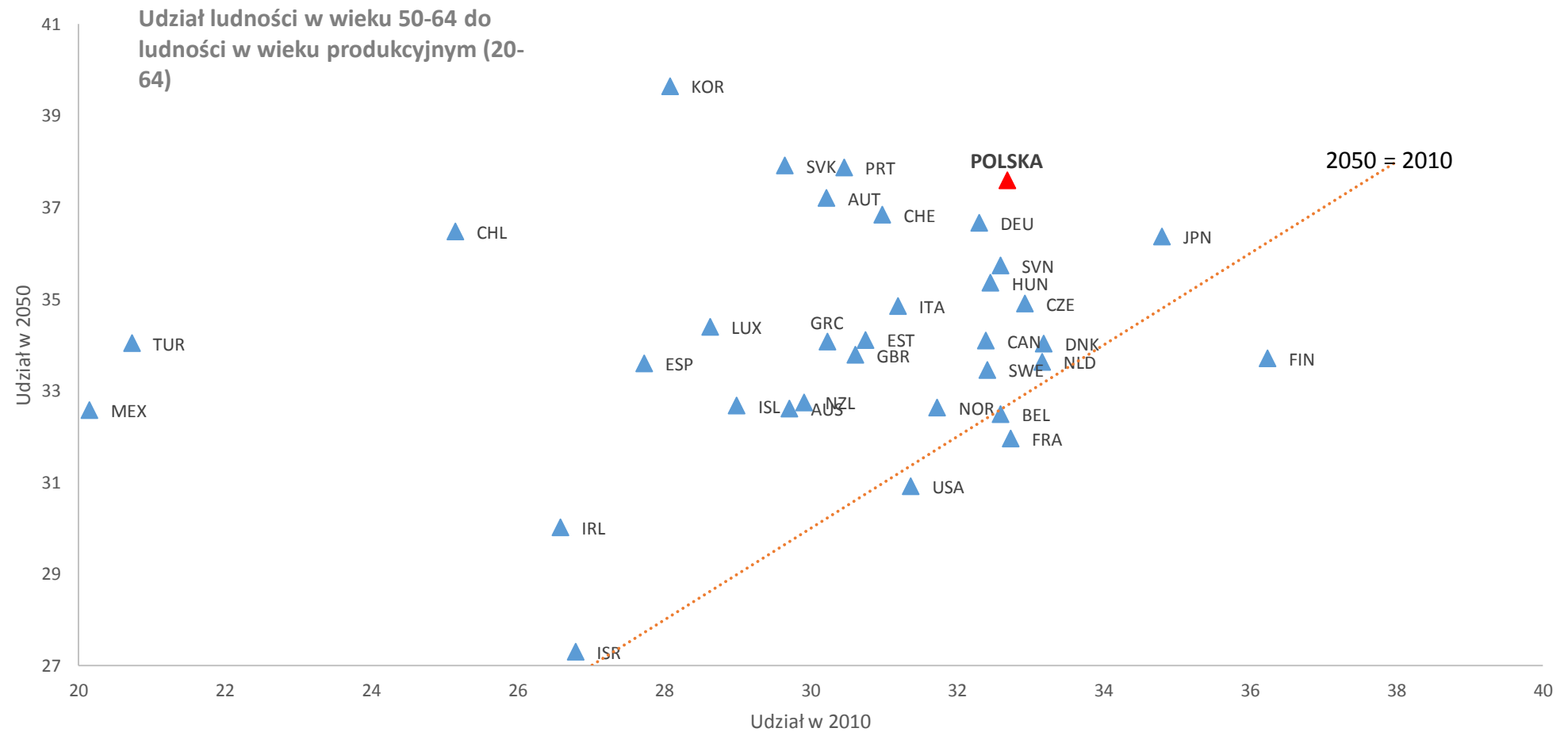
Dr hab. Ryszard Szarfenberg
Uniwersytet Warszawski
Instytut Polityki Społecznej
Pracownia Pomocy i Integracji Społecznej

Konferencja pt. „Innowacyjne rozwiązania dla osób bezrobotnych 50+.
Prezentacja modelu Jobfirma”, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
10.06.2015

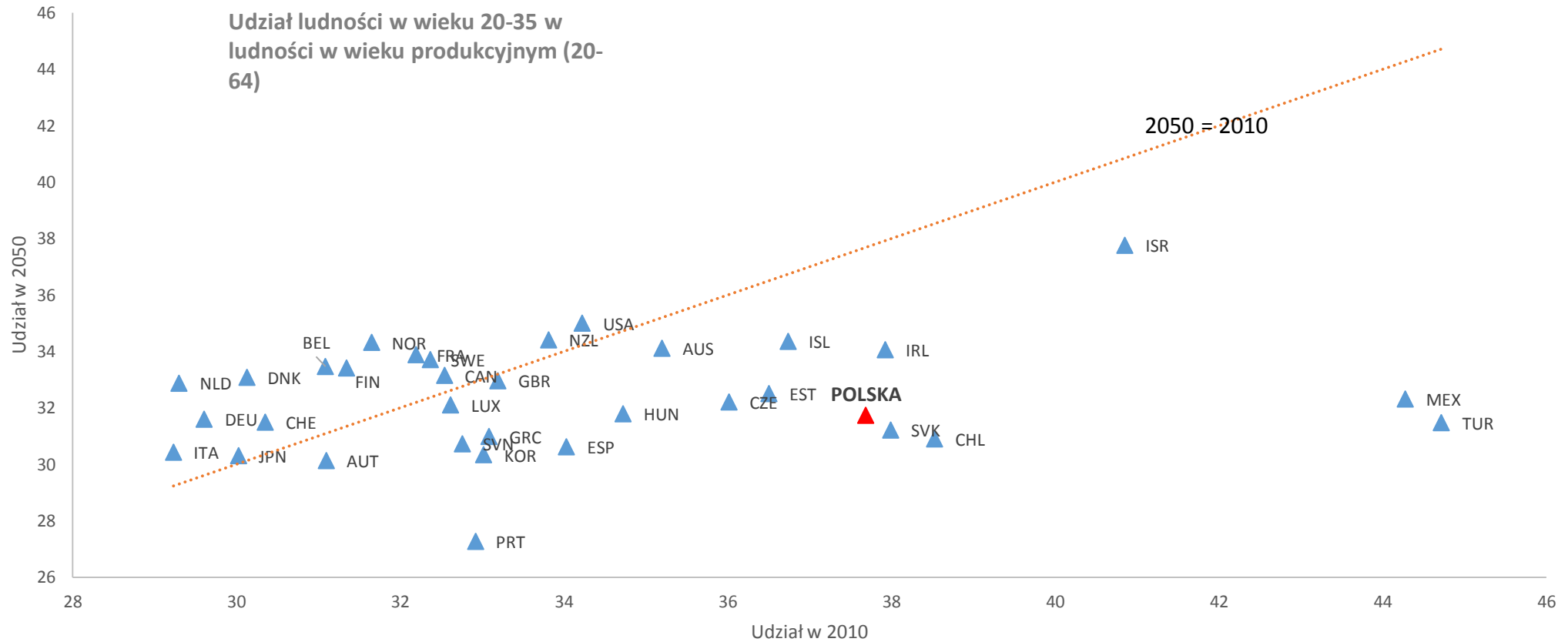
Polska – jeden z najszybciej starzejących się krajów

Zmiana udziału starszych osób w wieku produkcyjnym

Zmiana udziału młodych osób w wieku produkcyjnym

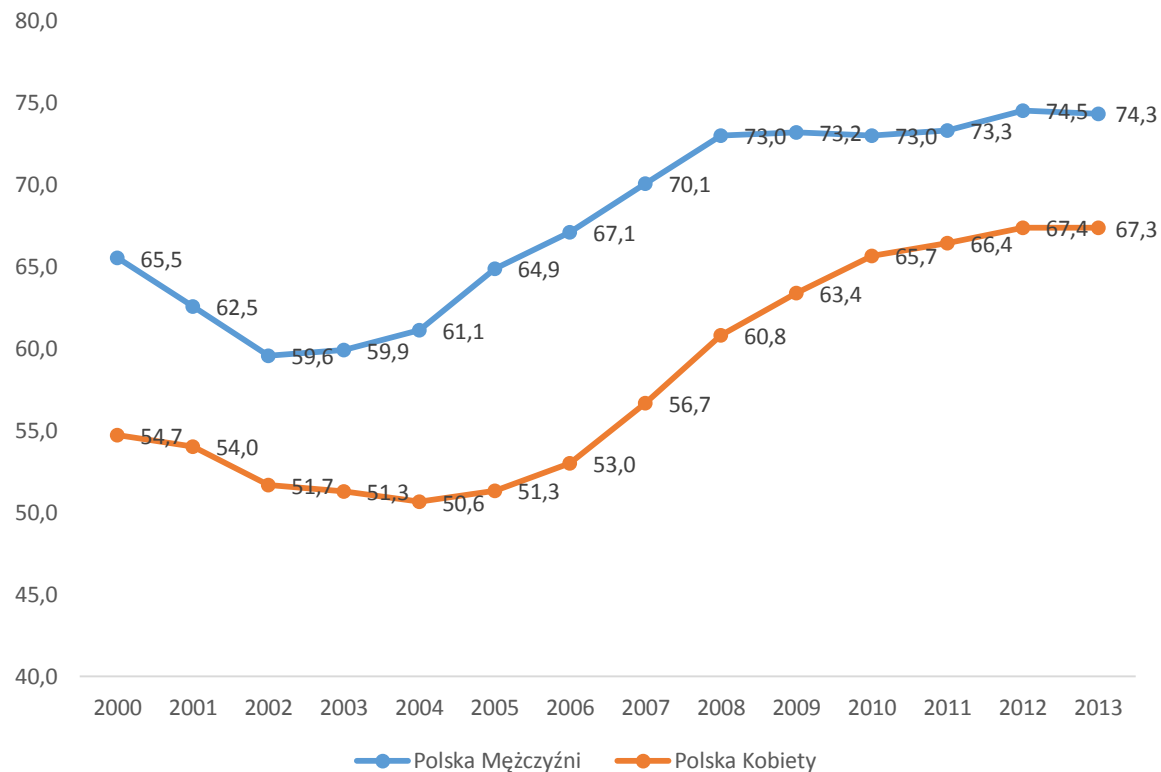
Dane OECD, opracowanie własne

Problem emerytalny i jego rozwiązanie

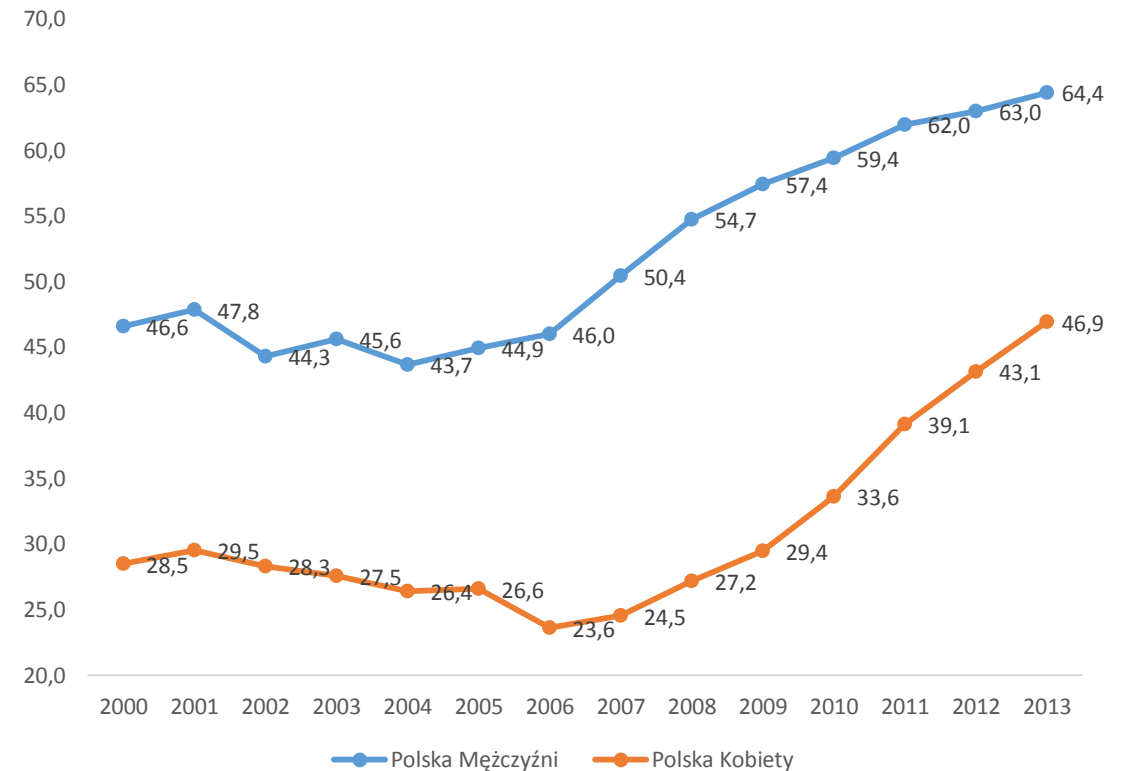
1. Fundusz emerytalny to składki od pracujących i wypłacane świadczenia dla emerytów
 2. Im mniej pracujących i im więcej emerytów, tym gorsza sytuacja funduszu emerytalnego
 3. Prognozy demograficzne – szybkie starzenie się społeczeństwa
- W odpowiedzi pakiet reformatorski:
 - **Reformy gospodarcze i rynku pracy** mają zwiększać liczbę pracujących
 - **Reformy świadczeń dla osób w wieku produkcyjnym** mają zwiększać liczbę pracujących
 - **Zmiany parametrów emerytalnych** (np. podniesienie wieku emerytalnego) mają zmniejszać dynamikę wzrostu liczby osób uprawnionych do emerytur

Udział pracujących w ludności według wieku 50-54 i 55-59 lat w latach 2000-2013

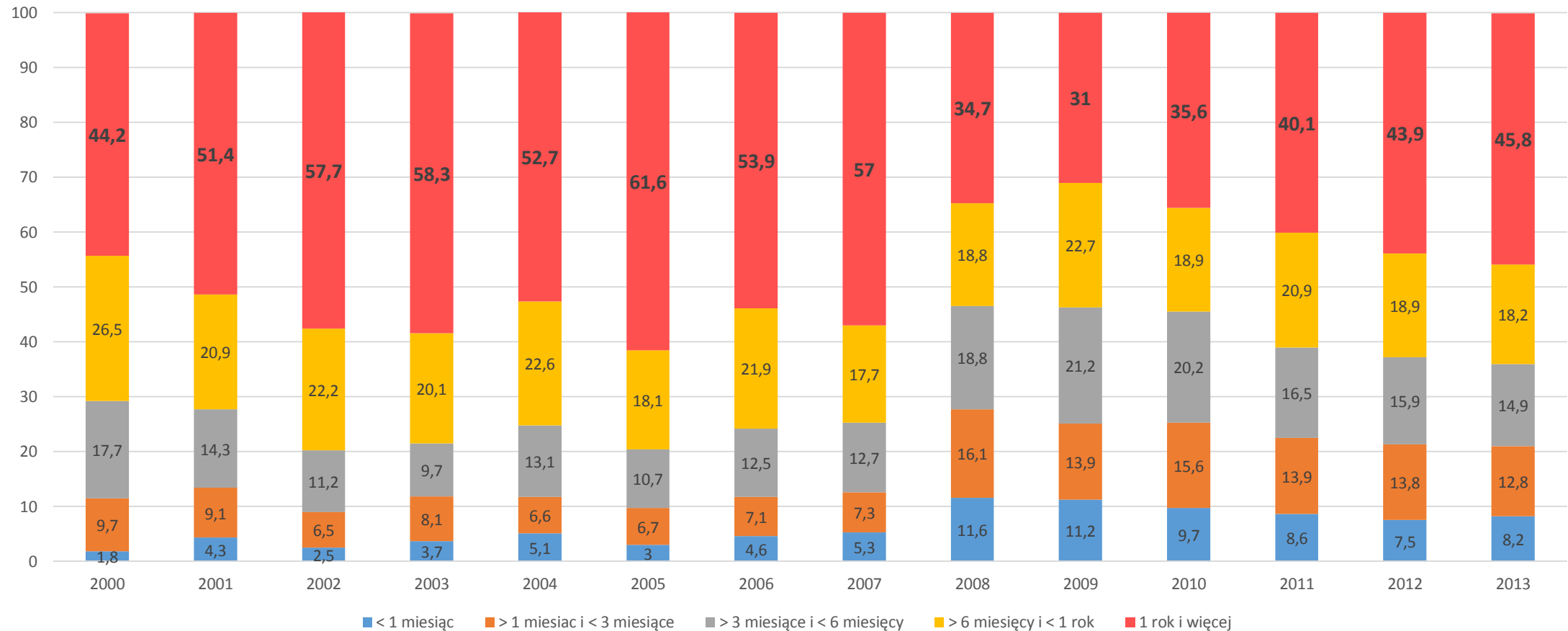
Udział pracujących w wieku 50-54 lata w liczbie ludności w tym wieku

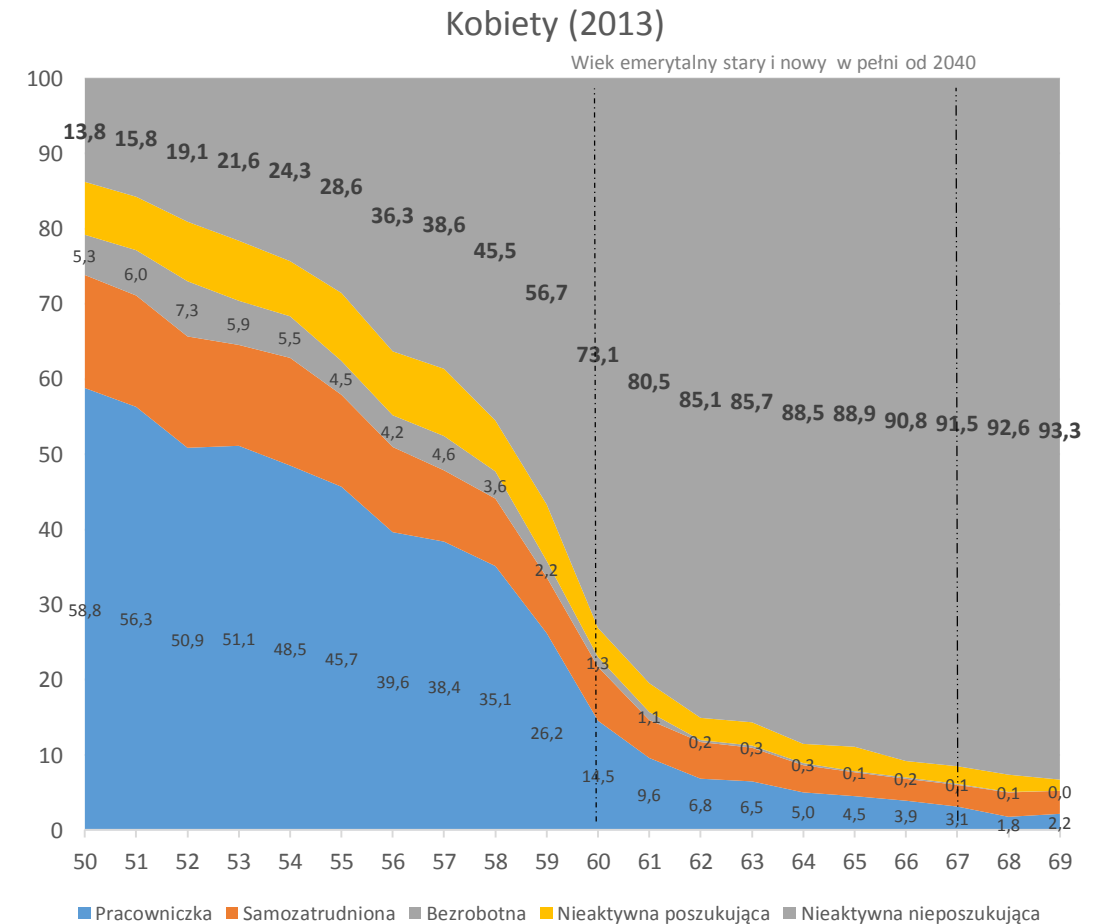
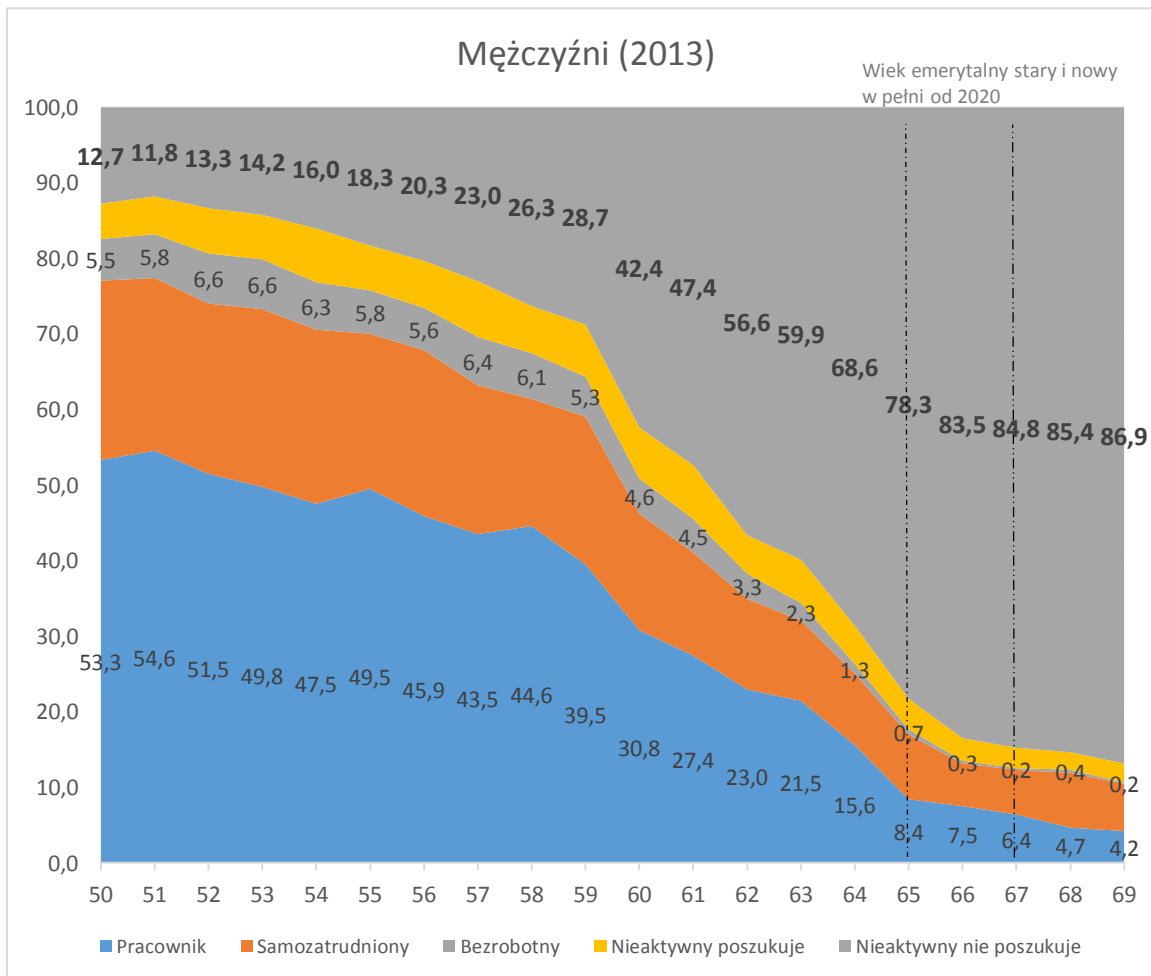
Udział pracujących w wieku 55-59 lat w liczbie ludności w tym wieku

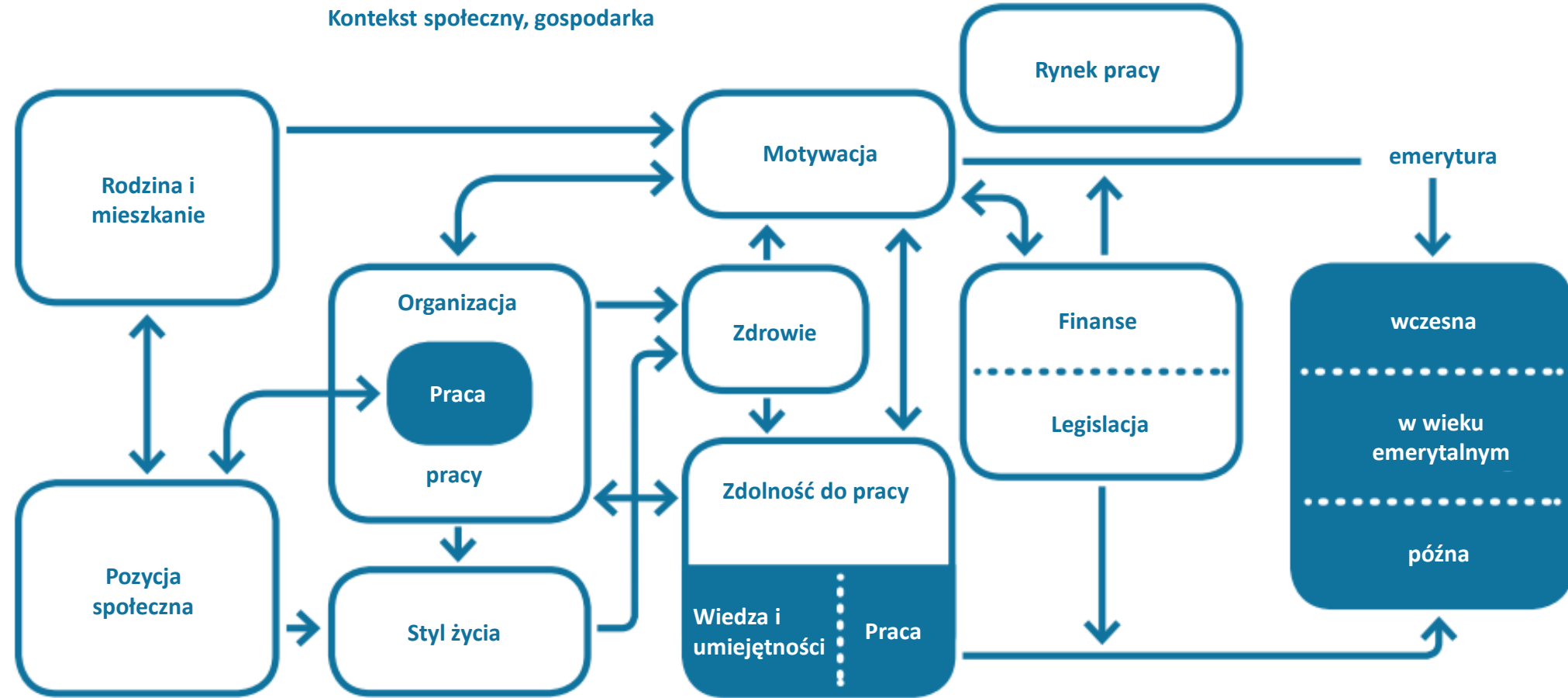
Bezrobocie osób w wieku 55+ ze względu na czas trwania (2000-2013)

Status na rynku pracy według rocznika od 50 do 69 roku życia

Uczestnictwo w rynku pracy ma wiele uwarunkowań

Przechodzenie na emeryturę to skomplikowany proces

- **Długotrwały** (wczesne determinanty, późne objawy, wychodzenie z zatrudnienia)
- **Determinowany poprzez interakcję obszarów** (rynek pracy, legislacja, gospodarstwo domowe, zdrowie, pracodawca etc.) i **poziomów** (mikro, mezo, makro)
- **Determinowany poprzez czynniki podlegające ciągłej zmianie** (ludność, rozwój gospodarczy, organizacja pracy, treść pracy, rozwój technologiczny, legislacja, normy i wartości społeczne etc.)
- **Różny dla różnych grup** (płeć, status rodzinny, pozycja społeczna, grupa wiekowa, status migracyjny)
- **Podlegający fragmentacji** (zatrudnienie pomostowe, renty, zatrudnienie w niepełnym czasie pracy, częściowe emerytury, praca na emeryturze etc.)

Co proponuje OECD? Zachęty do pozostawania w zatrudnieniu

Stosowanie zachęt do pozostawania w zatrudnieniu

Ograniczanie możliwości przechodzenia na **wcześniejsze emerytury** poprzez ujednoczenie systemu emerytalnego

Uwzględnianie **sytuacji kobiet** na rynku pracy i jej wpływu na przyszłe emerytury

Zapobieganie wycofywaniu się z rynku pracy poprzez system **rent z tytułu niezdolności do pracy**

Lepsze uzupełnianie się **systemów zasiłków dla bezrobotnych** z systemem **pomocy społecznej**

Co proponuje OECD? Usuwanie barier po stronie pracodawców

**Usuwanie barier
związanych z
zatrudnieniem po stronie
pracodawców**

Zniesienie przepisów przewidujących **szczególną ochronę starszych pracowników**

Ograniczenia możliwych negatywnych, krótkoterminowych skutków utraty pracy poprzez **aktywną politykę rynku pracy**

Promowanie zarządzania i organizacji pracy z punktu widzenia cyklu życia (**zarządzanie wiekiem**)

Poprawa warunków oraz dostępu do **elastycznych form zatrudnienia o wysokiej jakości** w szczególności dla kobiet

Dobre praktyki winny być sprawniej rozpowszechniane, a sieci służące wymianie doświadczeń powinny być szerzej dostępne

Siłą napędową opracowywania i wdrażania polityki służącej wydłużeniu okresu aktywności zawodowej powinien być **dialog społeczny**

Co proponuje OECD? Zatrudnialność starszych pracowników

Poprawa
zatrudnialności
starszych
pracowników

Tworzenie nowoczesnych placówek opiekuńczych, które pozwoliłyby **odciążyć starsze kobiety od opieki** nad członkami rodziny

Szkolenia przeznaczone dla dorosłych oraz starszych pracowników powinny być bardziej **ukierunkowane na zdobycie zatrudnienia**

Opieka zdrowotna w zakresie medycyny pracy winna koncentrować się na **profilaktyce**

Priorytet dla działań **profilaktycznych** oraz **szybsze wykrywanie zagrożeń zdrowotnych** w lokalnych ośrodkach zdrowia

Centralna koordynacja **kontroli i pomiaru efektywności działań oraz usług** świadczonych na szczeblu lokalnym na rzecz bezrobotnych osób starszych

Podsumowanie

1. Demograficzne starzenie się populacji jest argumentem za reformą emerytalną
2. Reforma emerytalna zmienia kontekst zatrudnienia starszych pracowników
3. Ze względu na reformę emerytalną będzie przybywało starszych pracowników (w szczególności kobiet)
4. Ze względu na proces demograficzny będzie ubywało młodszych pracowników
5. Rynek pracy dostosuje się do zmian w strukturze podaży pracowników
6. Rola państwa (i partnerów społecznych) polega na tym, by proces dostosowawczy przebiegał sprawnie po obu stronach (pracodawcy i pracownicy)